

INFORMATĪVĀ SANĀKSME PAR DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA IZSTRĀDES UZSĀKŠANU DABAS PARKAM “CIRĪŠA EZERS”

2023. gada 13. novembrī plkst. 18.00 Preiļu novada Kultūras centrā, Raiņa bulvārī 28, Preiļos, notiks īpaši aizsargājamās dabas un Natura 2000 teritorijas, dabas parka “Cirīša ezers” dabas aizsardzības plāna izstrādes uzsākšanas sanāksme.

Plānu izstrādā Daugavpils Universitāte, adrese: Vienības ielā 13, Daugavpils, LV-5400, www.du.lv. Izteikt viedokli un sniegt priekšlikumus par turpmāko dabas lieguma attīstības vīziju aicinām piedaloties sanāksmē vai rakstiski līdz 2023. gada 20. novembrim, adresējot tos plāna izstrādes vadītājai Kristīnei Vilciņai: kivi@tvnet.lv, tālr. 26554868.

Dabas aizsardzības plāna izstrāde tiek veikta Daugavpils Universitātes īstenotā Latvijas vides aizsardzības fonda projekta “Dabas parka “Cirīša ezers” dabas aizsardzības plāna aktualizēšana” (projekta Nr.1-08/48/2023) īstenoto aktivitāšu ietvaros.

Sanāksmes programma

18:00 - 18:05	Sanāksmes atklāšana. <i>Daugavpils Universitātes pārstāvis.</i>
18:05 - 18:20	Kas ir dabas aizsardzības plāns, tā nepieciešamība. <i>Dabas aizsardzības pārvaldes pārstāvis.</i>
18:20 - 18:35	Par dabas parka “Cirīša ezers” esošo stāvokli un problemātiku. <i>Dabas aizsardzības pārvaldes pārstāvis.</i>
18:35 - 19:00	Dabas aizsardzības plāna izstrāde dabas parkam “Cirīša ezers”. <i>Daugavpils Universitātes pārstāvis.</i>
19:00 - 20:00	Diskusija par ierosinājumiem, iedzīvotāju vēlmēm un teritorijas apsaimniekošanas iespējām nākotnē.

Papildus informācija:

Plāna izstrādātājs: Daugavpils Universitāte
Kontaktpersona: Kristīne Vilciņa
Mob.: 26554868, e-pasts: kivi@tvnet.lv

**Latvijas
vides
aizsardzības
fonds**

Informatīvā sanāksme par dabas aizsardzības plāna izstrādes uzsākšanu dabas parkam “Cirīša ezers” (klātienē un attālināti)

2023. gada 13. oktobrī plkst. 18:00

Sanāksme notiek klātienē Preiļu novada kultūras centrā, Raiņa Bulvārī 28, Preiļos un tiešsaistes videokonferences formātā (“Zoom”)

Sanāksmes protokols

Pasākumu vada – Kristīne Vilciņa

Protokolē – Laura Taube

18.00 sanāksmi atklāj Kristīne Vilciņa, dabas parka (DP) “**Cirīša ezers**” dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītāja.

Sanāksmei reģistrējušies sekojoši dalībnieki:

1. **Kristīne Vilciņa**, Daugavpils Universitātes (DU) pārstāve, DP “Cirīša ezers” dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītāja,
2. **Laura Taube**, DU pārstāve, dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītāja asistente,
3. **Sintija Kotāne**, Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP), pārstāve,
4. **Irēna Skrinda**, DAP pārstāve,
5. **Sanita Putna**, DAP pārstāve,
6. **Dainis Lazdāns**, Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) pārstāvis,
7. **Inese Jakovele**, Preiļu novada pašvaldības pārstāve,
8. **Ingūna Barkevica**, Preiļu novada pašvaldības pārstāve,
9. **Silvija Stupāne**, zemes īpašnieks,
10. **Ineta Valaine**, Preiļu novada pašvaldības pārstāve,
11. **Eleonora Perceva**, Lauku atbalst dienesta pārstāve,
12. **Daiga Ancāne**, AS “Latvijas Valsts meži” pārstāve,
13. **Ilona Aizpuriete**, zemes īpašnieks,
14. **Aivars Rivars**, Aglonas pagasta pārvaldes pārstāvis.

Dabas aizsardzības plāna izstrādes vadītāja **Kristīne Vilciņa** (KV) uzsāk sanāksmi un aicina klātesošos iepazīstināt ar sevi. Pēc tam dod vārdu DAP pārstāvei **Sintijai Kotānei**.

Sintija Kotāne prezentē ziņojumu “Dabas aizsardzības plāna nepieciešamība un izstrādes process”, kuras laikā pastāsta klātesošajiem par to, kas ir dabas aizsardzības plāns, kāpēc tas ir nepieciešams, tā izstrādes kārtību, konsultatīvajām grupām un sabiedrības iesaistes nepieciešamību dabas aizsardzības plāna izstrādē. Prezentācijas noslēgumā atgādina klātesošajiem, ka divu nedēļu laikā, nodibinājumiem, biedrībām, zemju īpašniekiem u.c. interešu grupām, kas vēlas iesaistīties konsultatīvajā grupā, atsūtīt informāciju uz e-pastu pasts@daba.gov.lv, ar norādi, ka ir vēlme iesaistīties dabas aizsardzības plāna konsultatīvajā grupā un norādot savu kontaktinformāciju. Aicina būt aktīviem, sniegt priekšlikumus dabas

aizsardzības plāna izstrādātājiem, kā arī pieteikties un piedalīties citās plāna izstrādes sanāksmēs.

Jautājums - cik ilgs pagājis kopš iepriekšējā plāna.

KV atbild, ka plāns tika izstrādāts periodam no 2003. līdz 2008. gadam, pagarināts līdz 2013. gadam, un informācija par teritoriju pēc brīža sekos nākošajā prezentācijā.

Kristīne Vilciņa pateicas **Sintijai Kotānei** par prezentāciju un dod vārdu DAP Latgales reģionālās administrācijas pārstāvei **Irēnai Skrindai**.

Irēna Skrinda (IS) prezentē ziņojumu "Par dabas parka «Cīrīša ezers» esošo stāvokli un problemātiku".

Sniedz informāciju par teritorijas dibināšanas mērķiem – lai aizsargātu Latgalei raksturīgo ainavu un Cīrīša ezera un tā apkārtnes dabas vērtības. Min, ka būtiskākās dabas vērtības teritorijā ir vecie platlapju meži, kas atrodas uz ezera salām.

Sniedz ieskatu aktuālajā teritorijas problemātikā, min, ka galvenie risināmie jautājumi ir:

- Robežu precizēšana - nav pietiekoši precīzas teritorijas robežas, teritorija šķēļ zemes īpašumus un meža nogabalus. Min, ka plāna izstrādē jāpievērš uzmanība robežu precizēšanai, kas jau bija paredzēts iepriekšējā plānā, bet netika izdarīts.
- Sugu atradnes – pašreizējās atradnes, kas atzīmētas DDPS OZOLS ir neprecīzas un situācija ir mainījusies, kā arī daļa zemju ir transformētas un vairākās vietās sugas vairs nav sastopamas.
- Teritorija ir bagāta ar dižkokiem, kā arī ar koku stādījumiem un alejām, kam nav noteikts nekāds aizsardzības statuss, vairākās vietās būtu jāizvērtē nepieciešamie apsaimniekošanas pasākumi un aizsardzības statusa maiņa.
- Jāizvērtē Upursalas infrastruktūras apsaimniekošana, jo takas tiešā tuvumā ir šaurlapu lakača atradnes, jo pastāv risks, ka, apsaimniekojot taku, tās tiek nopļautas.
- Nepieciešami ezera ekspluatācijas noteikumi sakarā ar to, ka ezerā tiek novērotas regulāras ūdenslīmeņa svārstības, jo ezers ir saistīts ar gan aktīviem, gan neaktīviem mazajiem HESiem: Cīrīša, Jaunaglonas, Kameņecas. Nepieciešams izvērtēt aizsprostu tehnisko stāvokli.
- Novērotas neatļautas darbības – pārāk intensīva piekrastes apbūve un rekreācijas objekti pie ezera, kā arī netiek pienācīgi izvērtētas šādas ieceres.
- Teritorijā ir vairākas neapsaimniekotas LIZ, notiek LIZ apmežošana.
- Dažādos avotos atšķiras teritorijas nosaukums - MK noteikumos tas ir Cīrīšu ezers, individuālajos noteikumos - Cīrīša ezers, savukārt publiskajā ezeru datubazē - Cīrīšs.
- Jāpārskata teritorijas robežas, tur, kur tās iet pa dzīvojamo zonu vai caur īpašumiem, piemēram, Aglonā, kur DP robeža šķērso daudzdzīvokļu mājām piegulošo teritoriju.

Jautājums – kā privātīpašniekam piekļūt pie sava īpašuma, ja nav savs piebraucamais ceļš, ir tikai servitūta ceļš, un pēc noteikumiem nedrīkst nobraukt no ceļa.

IS skaidro, ka ir jāizmanto servitūta ceļš, kas nodibināts par labu konkrētajam īpašumam, kā arī teritorijas noteikumos ir atruna, ka var nobraukt no ceļa, ja mērķis ir teritorijas apsaimniekošanas vajadzības.

Kristīne Vilciņa pateicas **Irēnai Skrindai** par prezentāciju un pāriet pie prezentācijas “Dabas aizsardzības plāns dabas parkam “Cirīša ezers”, kurā sniedz klātesošajiem vispārīgu informāciju par DP teritoriju, tās dabas vērtībām – DP “Cirīša ezers” teritorijā sastopamajiem ES nozīmes aizsargājamiem biotopiem, teritorijā konstatētajām EP direktīvā 94/43/EEC Par dabisko biotopu, savvaļas floras un faunas aizsardzību iekļautajām un citām no dabas aizsardzības viedokļa nozīmīgām sugām un EP direktīvā (2009/147/EK) Par savvaļas putnu aizsardzību iekļautajām sugām, kā arī Latvijas nozīmes aizsargājamām sugām.

Informē, ka teritorijas mērķis, kas noteikts individuālajos noteikumos, ir saglabāt teritorijas bioloģisko daudzveidību, kā arī ainavisko, kultūrvēsturisko un atpūtas vērtību, savukārt no vērtībām kā būtiskākās min eitrofos ezerus – Cirīša un Ruskūļa ezeru, kā arī vecus platlapju mežus, kas atrodas uz ezera salām, nelielās platībās sastopami arī pārejas purvi un zālāju biotopi. Informē, ka pēc nākošās lauka sezonas tiks precizētas biotopu platības un izvietojums.

Min, ka teritorijā ir daudz dižkoku un koku aleju, nepieciešams ekspertu izvērtējums, vai ir nepieciešama īpaša apsaimniekošana un aizsardzības forma.

Min, ka esošie individuālie noteikumi ir novecojuši un plāna izstrādes laikā tie tiks pārskatīti un izstrādāti priekšlikumi noteikumu jaunajai versijai. Informē, ka iepriekšējā dabas aizsardzības plāna darbības termiņš beidzās 2008. gadā, vēl tika pagarināts līdz 2013. gadam, kā arī iepazīstina ar īpašumtiesību formām DP teritorijā.

Informē, ka plāna izstrādes laikā pašlaik tiek plānotas trīs konsultatīvās grupas sanāksmes, sabiedriskā apspriešana tiek plānota 2025. gada pavasarī. Atgādina, ka dalībai konsultatīvajās sanāksmēs var pieteikties, rakstot DAP.

Turpina ar informāciju par dabas aizsardzības plāna izstrādi un saturu, iepazīstina ar plāna izstrādē iesaistītajiem sugu un biotopu ekspertiem, un uzskaita plāna izstrādes procesā ieplānotās darbības, tajā skaitā: sugu un biotopu inventarizācija, hidroloģiskā izpēte, meliorācijas sistēmu inventarizācija, apsaimniekošanas pasākumu plānošana, jaunu individuālo noteikumu projekta izstrāde. Sniedz ieskatu, kādi būs informācijas avoti plāna izstrādes laikā – iepriekšējais DA plāns, dabas skaitīšanas dati par biotopiem, informācija no DDPS Ozols par sugām un biotopiem, dati no www.dabasdati.lv, vides monitoringa dati, sugu un biotopu pētījumi nākošā gada sezonā, infrastruktūras apsekojumi, dažādu laiku kartes un iedzīvotāju un zemes īpašnieku sniegtā informācija. Min, ka tiks vērtēta arī infrastruktūra un teritorijas ainavas kvalitāte, kā arī sadarbība ar Aglonas baziliku.

Noslēdz prezentāciju, atgādina, ka dabas aizsardzības plāns ir ieteikuma rakstura dokuments, lai iegūtu gan dabas vērtības, gan arī iedzīvotāji un apmeklētāji. Plāna izstrādes ietvaros tiks sniegti ieteikumi jaunam DP individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projektam un rekomendācijas DP funkcionālajam zonējumam, kā arī teritorijas robežu pārskatīšanai. Pateicas par uzmanību un aicina klātesošos sniegt komentārus vai uzdot interesējošos jautājumus. Aicina gan telefoniski, gan rakstiski iesniegt jautājumus un piedalīties konsultatīvās padomes darbā.

Jautājums - vai ir kādas ieceres attiecībā uz peldvietu, kas pieder baznīcai.

IS atbild ka šī peldvieta neatrodas DP teritorijā.

Komentārs par attīrīšanas iekārtām, ka dabas plānā vajadzētu paredzēt, ka tās tiek monitorētas un nepieciešama atjaunošana, lai var piesaistīt projektu finansējumu. Tas bija ierakstīts arī iepriekšējā plānā, tikai netika izpildīts.

Pašvaldība lūdz vēlreiz atsūtīt informāciju, ko varētu publicēt pašvaldības kanālos, lai aicinātu iedzīvotājus vēlreiz sniegt informāciju un ierosinājumus.

KV komentē ka arī 20. novembris nav nekāds gala termiņš, var droši sūtīt ierosinājumus arī ilgāk, līdz gada beigām.

Pašvaldība ierosina, ka varētu izveidot aptaujas anketu iedzīvotājiem, ko izplatīt sociālajos tīklos.

Jautājums par to, kā dabas plāns tiek sajūgts ar topošo teritorijas plānojumu. Satrauc dabas plāna izstrādes termiņi, jo SAM projektu pieteikumi apsaimniekošanas pasākumu īstenošanai Natura 2000 teritorijās ir jāiesniedz 2025. gada I ceturksnī, nevarēs paspēt sagatavot projektu, jo dabas aizsardzības plāns vēl nebūs apstiprināts.

KV komentē, ka speciāli plāna izstrāde netiks kavēta, mēģinās izstrādāt pēc iespējas ātrāk.

Komentārs, ka Upursalas infrastruktūra un taka pēc vētras ir izpostīta un vajadzētu to atjaunot.

KV komentē, ka no dabas viedokļa tas nav nekas slikts, bet cilvēku vajadzībām taka būtu jāatjauno.

Komentārs, ka ir divas takas arī ezera krastā. Upursalas taka šobrīd ir attīrīta no sakritušajiem kokiem, bet no drošības viedokļa šobrīd ir slēgta.

KV jautā, kā šobrīd notiek nokļūšana uz salām.

Atbild, ka ir privātie uzņēmēji kas piedāvā nokļūt ar plostu, bet pārsvarā brauc katrs ar savu laivu.

Komentārs, ka ap Ruskuļu ezeru kādreiz bija iecere veidot abinieku taku, ko vēlējās DU, populārs objekts ir arī Ruskuļu akmens un pati Upursala, uz kuru dodas kultūrvēstures pētnieki.

Jautājums, kā būs ar niedru pļaušanu.

KV atbild, ka niedres jāpļauj, bet jāseko līdzi arī ūdens kvalitātei jo eutrofikācija ir dabisks process, ko cilvēks daudzkārtīgi paātrina. Niedres pļaujot un izvēcot no ezera, samazinās barības vielu daudzums, jāskatās arī atpūtas vietu ietekme.

IS komentē ka niedrēs toties dzīvo dumpis un tam niedres ir vajadzīgas. Ekspertiem jāizvērtē, kur pļaut un kur nepļaut niedres.

Komentārs, ka upīte kas savieno ar Aglonas ezeru, ir aizaugusi.

Jautājums, cik dabas plāns ir saistošs.

KV atbild, ka plānam ir ieteikuma rakstura, tas ir saistošs DAP un citām VARAM pakļautības iestādēm bet zemes īpašniekiem tas ir ieteikuma rakstura, īpašniekiem ir saistoši individuālie noteikumi, ko apstiprina MK. MK noteikumu projekts tiek sagatavots dabas aizsardzības plānā, bet normatīvo aktu saskaņošanai un apstiprināšanai ir savs process.

Pašvaldība komentē, ka ezera hidroloģiskais režīms ir diezgan uztraucošs, Kameņecas un Jaunaglonas slūžas ir sliktā tehniskajā stāvoklī un ir bažas, kas notiks, ja tās neizturēs ūdens spiedienu no Rušona ezera. Jaunaglonas slūžas ir bazilikas īpašums, savulaik bazilika tika uzrunāta, lai nodod būvi pašvaldībai, lai to uzturētu, bet bazilika nepiekrita, taču pašiem savu līdzekļu būves uzturēšanai viņiem nav, tāpēc slūžas netiek uzturētas vispār.

Pirmais HES – Jaunaglonas – ir regulējams, bet otrais HES – Kameņecas – nav regulējams, tas pieder juridiskai personai un nekāda saimnieciskā darbība nenotiek, slūžas netiek vispār regulētas un visu laiku ir viens ūdens līmenis. Gadu laikā šis jautājums ir ticis risināts, bet nekas nav atrisināts. Kā vienīgo risinājumu redz triangulācijas laukumu, bet tam ir vajadzīgs veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, kas izmaksā dārgi. Tādējādi tiktu noteikts maksimālais un minimālais kritiskais ūdens līmenis, kas būtu saistošs visiem teritorijā esošajiem 5 HES. Šajā procesā būtu jāiesaista arī Rēzeknes un Krāslavas novadi jo upju kaskādes ir saistītas visos novados. Rušona ezera līmenis ietekmē arī divas ĪADT – DL “Jašas-Bicānu ezers” un DL “Jaša”.

Hidrologam vajadzētu vismaz izpētes perioda laikā vairākās vietās izlikt reperus un pasekot ūdens līmeņa izmaiņām, lai būtu pamats lūgt atbalstu arī valstij un VARAM, jo pašvaldībai pašai tam līdzekļu nepietiek.

Liela ietekme uz teritoriju ir arī Cirīšu HES, kura ietekmē kopā ir appludināti 9 ezeri, ūdenskrātuve ir privāta un ik pa laikam tā dēļ nokrītas ūdens līmenis Cirīša ezerā, īpaši vasarā.

Komentārs, ka plāna konsultatīvajā padomē noteikti jābūt kādam pārstāvim no Aglonas bazilikas un kādam no Cirīšu HES.

Jautājums par to, kas notiek, ja konsultatīvā grupa nespēj vienoties un neapstiprina izstrādāto plānu.

KV skaidro, ka galvenais ir, lai pašvaldība sniedz pozitīvu atzinumu par plānu. Ja galīgi nav iespējams vienoties un pašvaldība nepiekrīt plāna risinājumiem, tad ir īpaša procedūra, kur konsultatīvās grupas sanākumi sasauc VARAM un organizē sarunas, kamēr nonāk pie rezultāta.

Jautājums par Aglonas baziliku, vai tā šobrīd saņem kādas kompensācijas.

KV un IS atbild ka, ja ir bazilikas īpašumā ir kādas meža zemes vai lauksaimniecības zemes parka teritorijā, tad var saņemt kompensācijas par saimnieciskās darbības ierobežojumiem.

Jautājums par kanalizāciju kempingiem, kas atrodas pussalā, vai tur visa kanalizācija ir vietējā. Komentārs, ka tur vajadzētu visu rekonstruēt un pieslēgties pie centralizētās kanalizācijas.

KV atbild, ka ir jāvērtē, vai esošās iekārtas atbilst vides kvalitātes prasībām.

Jautājums par to, vai plāna ietvaros īpašniekiem tiks apstiprinātas Valsts vides dienesta uz šo brīdi jau saskaņotās darbības?

KV aicina sniegt komentārus un ierosinājumus par visām iecerēm DP teritorijā, lai laicīgi izvērtētu to atbilstību.

IS skaidro, ka ja ir jau izsniegti tehniskie noteikumi un tas nozīmē, ka tas jau ir izvērtēts un nav nepieciešams jauns saskaņojums.

KV atkārtoti aicina piedalīties dabas aizsardzības plāna izstrādē un būt aktīviem, iesaistīties konsultatīvās padomes darbā un piedalīties sanāksmēs, kā arī iesniegt priekšlikumus rakstiski vai pa telefonu. Aicina apdomāt, kas varētu piedalīties kā pārstāvji konsultatīvās padomes darbā. Pateicas visiem dalībniekiem par piedalīšanos un slēdz sanāksmi.

Sanāksmes beigas: 19:30

Sanāksmes vadītāja:

Kristīne Vilciņa

Sanāksmes protokolētāja:

Laura Taube

Bazilikas pārstāvis - Daumants Abrickis – 26310874

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plāna nepieciešamība un izstrādes process

Sintija Kotāne

Dabas aizsardzības pārvaldes
Monitoringa un plānojumu nodaļa

13.11.2023.

Dabas parka «Cirīša ezers» dabas aizsardzības plāna izstrādes uzsākšanas sanāksme

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plāna izstrādes kārtība

Ministru kabineta 2007.gada 9.oktobra noteikumi Nr.686 «Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību»

- Izstrādes ietvaros organizē 2 sabiedriskās apspriedes – uzsākot plāna izstrādi un apspriežot plāna gala redakciju

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plāna izstrādes kārtība – **konsultatīvā grupa**

Dabas aizsardzības pārvalde mēneša laikā pēc informatīvām sanāksmēm izveido plāna izstrādes konsultatīvo grupu, kurā iekļauj pa vienam pārstāvim no:

- Dabas aizsardzības pārvaldes;
- katras pašvaldības, kuras administratīvajā teritorijā atrodas aizsargājamā teritorija;
- Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes;
- Valsts meža dienesta, ja aizsargājamā teritorijā atrodas meža zeme;
- valsts akciju sabiedrības 'Latvijas valsts meži', ja tās pārvaldībā ir aizsargājamā teritorijā esošā zeme;
- Lauku atbalsta dienesta attiecīgās reģionālās lauksaimniecības pārvaldes.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plāna izstrādes kārtība – konsultatīvā grupa

MK noteikumi Nr.686 «Konsultatīvajā grupā iekļauj pa vienam pārstāvim no citām atbildīgajām valsts vai pašvaldību iestādēm, kā arī zemes īpašnieku vai lietotāju vai biedrības vai nodibinājuma pārstāvi, ja to īpašumā vai lietošanā esošā zeme atrodas aizsargājamā teritorijā un ja divu nedēļu laikā pēc plāna izstrādes uzsākšanas sanāksmes Dabas aizsardzības pārvalde saņēmusi rakstisku lūgumu iekļaut konsultatīvās grupas sastāvā attiecīgo pārstāvi»

Lūgums būt aktīviem un divu nedēļu laikā nodibinājumiem, biedrībām, zemes īpašniekiem, kam īpašumā vai valdījumā pieder zeme aizsargājamā teritorijā un kas vēlas iesaistīties konsultatīvajā grupā, atsūtīt informāciju uz e-pastu pasts@daba.gov.lv, ar norādi, ka vēlaties iesaistīties dabas aizsardzības plāna konsultatīvajā grupā, norādot savu kontaktinformāciju!

Konsultatīvās grupas sanāksmes ir atklātas un ikviens zemju īpašnieks var tās apmeklēt!

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plāna izstrādes kārtība – **konsultatīvā grupa**

Funkcijas:

- izskatīt priekšlikumus par veicamajiem dabas aizsardzības un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas pasākumiem
- izvērtēt dabas resursu izmantošanas iespējas, kas neapdraud īpaši aizsargājamās sugas, biotopus un to dzīvotnes
- iesaistīties plāna projekta izskatīšanā
- izteikt viedokli par individuālo aizsardzības un izmantošanas noteikumu projekta izstrādes nepieciešamību un noteikumu saturu

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas aizsardzības plāna izstrādes kārtība

- Plāna izstrādes ietvaros tiek organizētas ne mazāk kā 3 konsultatīvās grupas sanāksmes;
- pēc plāna izstrādātāja un konsultatīvās grupas dalībnieku rakstiskas vienošanās konsultatīvās grupas sanāksmi var rīkot neklātienes formā (attālināti);
- Kad konsultatīvā grupa ir vienojusies, dabas aizsardzības plāns tiek nodots sabiedriskajai apspriešanai;
- Pēc sabiedriskās apspriešanas plānā tiek veikti nepieciešamie labojumi un papildinājumi un tiek prasīts pašvaldības atzinums;
- Pēc pašvaldības atzinuma saņemšanas, plāna izstrādātājs rīko pēdējo konsultatīvās grupas sanāksmi, tās protokolā tiek ietverti un atspoguļoti grupas locekļu viedokļi par izstrādāto plānu, kā arī jautājumi, par kuriem vienošanās nav panākta. Protokolu pievieno plānam;
- Plāna gala redakciju iesniedz Dabas aizsardzības pārvaldē, kas to caurskata un nodod apstiprināšanai uz VARAM.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Atgādinājums: divu nedēļu laikā nodibinājumiem, biedrībām, zemju īpašniekiem, kas vēlas iesaistīties konsultatīvajā grupā, atsūtīt informāciju uz e-pastu pasts@daba.gov.lv, ar norādi, ka vēlaties iesaistīties dabas aizsardzības plāna konsultatīvajā grupā, norādot savu kontaktinformāciju!

Aicinām būt aktīviem un sniegt priekšlikumus par iecerēm aizsargājamā dabas teritorijā dabas aizsardzības plāna izstrādātājiem, kā arī, ja ir interese – pieteikties un piedalīties citās šī plāna izstrādes sanāksmēs.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas parka «Cirīša ezers» esošais stāvoklis un problemātika

Latgales reģionālā administrācija

13.11.2023., Preiļos

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas parks «Ciriša ezers»

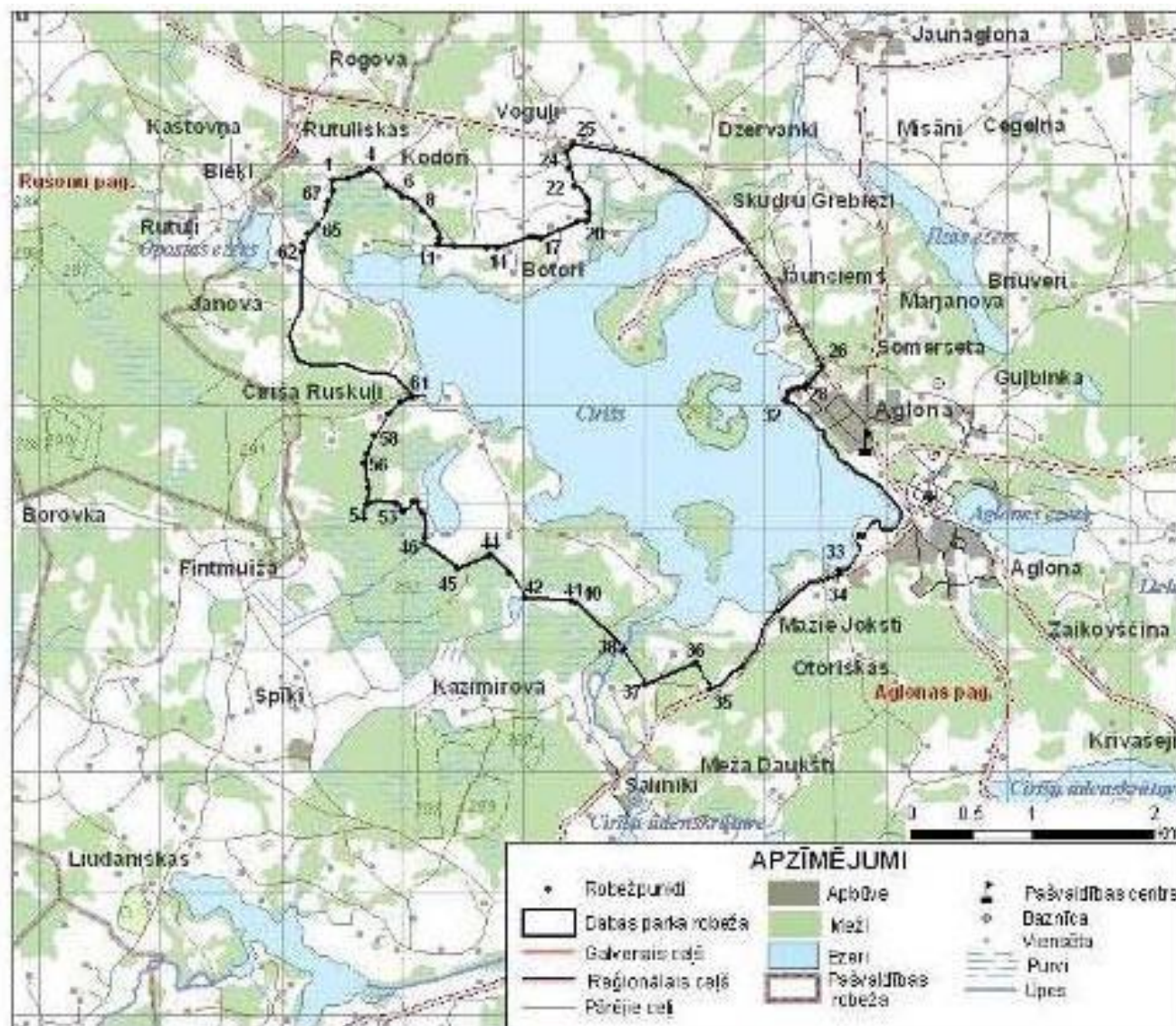
- **Aizsardzības kategorija:** dabas parks, Natura 2000 teritorija
- **Administratīvais iedalījums:** Preiļu novada Aglonas pagasts.
- **Platība:** 1260 ha
- **Dibināšanas gads:** 1999., divas no salām valsts aizsardzībā kopš 1931.gada
- **Dabas vērtības:**

Teritorija dibināta, lai aizsargātu Latgales augstienei raksturīgo ainavu ar tās dabas vērtībām. Bez Ciriša ezera ietilpst arī Ruskuļu ezers ar aizaugošo, seklo, pārpurvoto apkārtni, kurā konstatētas retas augu sugas, kā arī pārejas purvu biotops. Nozīmīga Eiropas direktīvas biotopa - veci platlapju meži - aizsardzības vieta. Dabas parkā konstatētas 4 īpaši aizsargājamās vaskulāro augu sugas. Upursalā konstatētas arī ES Biotopu direktīvas 2.pielikuma augu sugas - spilvainais ancītis un zaļā divzobe.

Dabas aizsardzības
pārvalde

Dabas parka «Cirīša ezers» robežu shēma

Dabas aizsardzības
pārvalde

Teritorijas problemātika

- Robežu precizēšana (zemes vienības vai nogabalu robežas)
- Sugu atradņu datu aktualizēšana
- Koku stādījumu/dižkoku apsaimniekošana
- Upursalas infrastruktūra, tās apsaimniekošana
- Cirīša ezera ekspluatācijas noteikumi/ūdens līmeņa svārstības (Cirīša HES, Jaunaglonas HES, Kameņecas HES)
- Nesaskaņotu darbību veikšana/samērā intensīva piekrastes apbūve
- Neapsaimniekotas LIZ/apmezošana

Dabas aizsardzības
pārvalde

Latgales reģionālā administrācija

Rēzekne, Galdnieku iela 8

Tel. 64605860

E-pasts: latgale@daba.gov.lv

www.daba.gov.lv

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNS DABAS PARKAM «CIRĪŠA EZERS»

INFORMATĪVĀ SANĀKSME

13.11.2023. plkst. 18.00

Kristīne Vilciņa
plāna vadītāja

Dabas aizsardzības
pārvalde

PREZENTĀCIJAS TĒMAS:

Cirīša ezera dabas parks:
pamatdati, dabas vērtības.

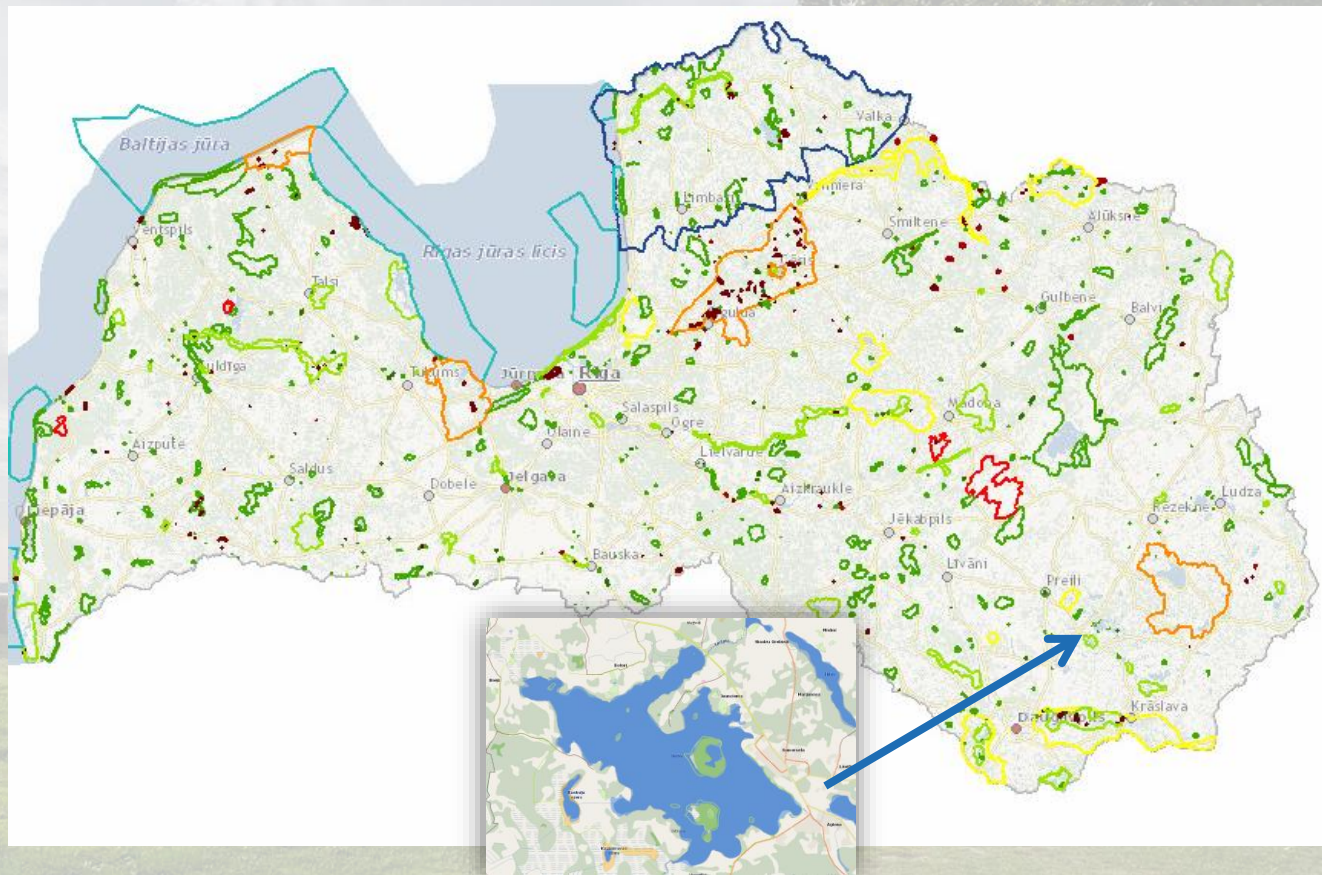
Dabas aizsardzības plāna uzdevumi,
laika grafiks, procedūra,
iespējas iesaistīties.

CIRĪŠA EZERS

Īpaši aizsargājama
dabas teritorija
Dabas parks
Natura 2000
teritorija

Platība - 1275 ha

Preiļu nov.
Aglonas pag.

AIZSARDZĪBAS VĒSTURE

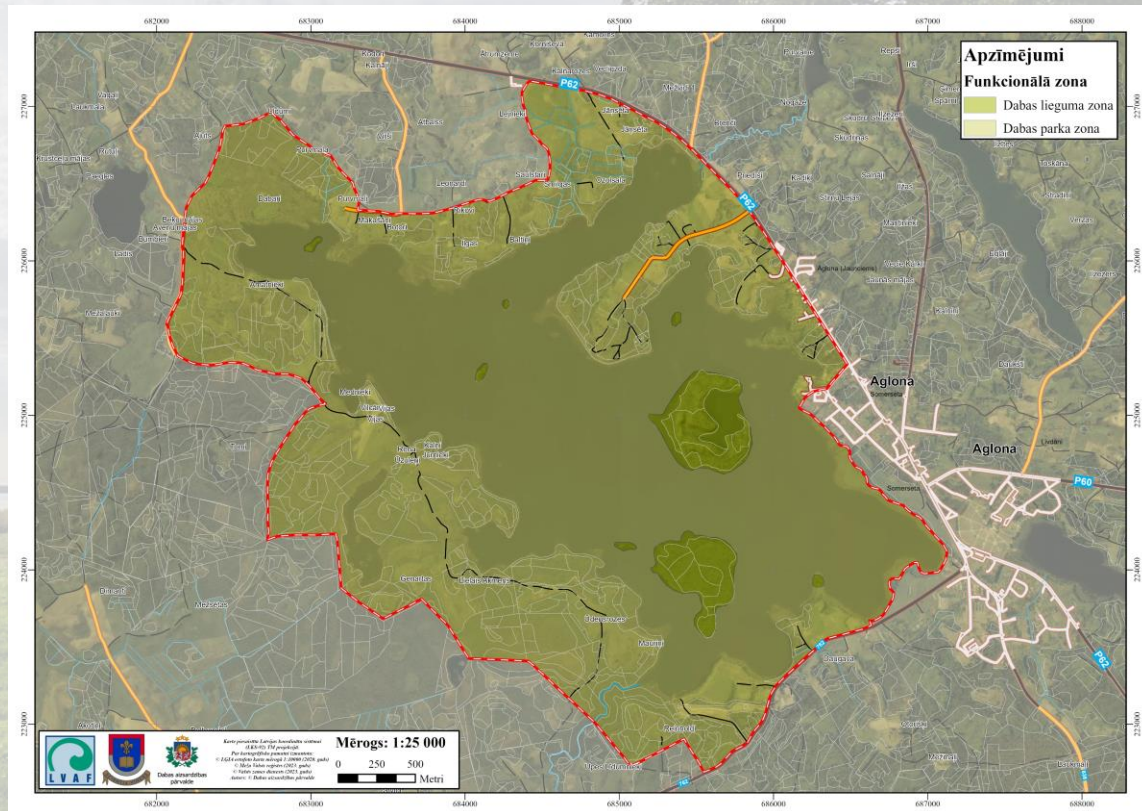

Upursala un Ošu sala
aizsargātas kopš **1931. gada**

Kopš **1977. gada** Cirīša
ezers ar apkārtējo ainavu –
kompleksais dabas liegums,
salas – botāniskais liegums

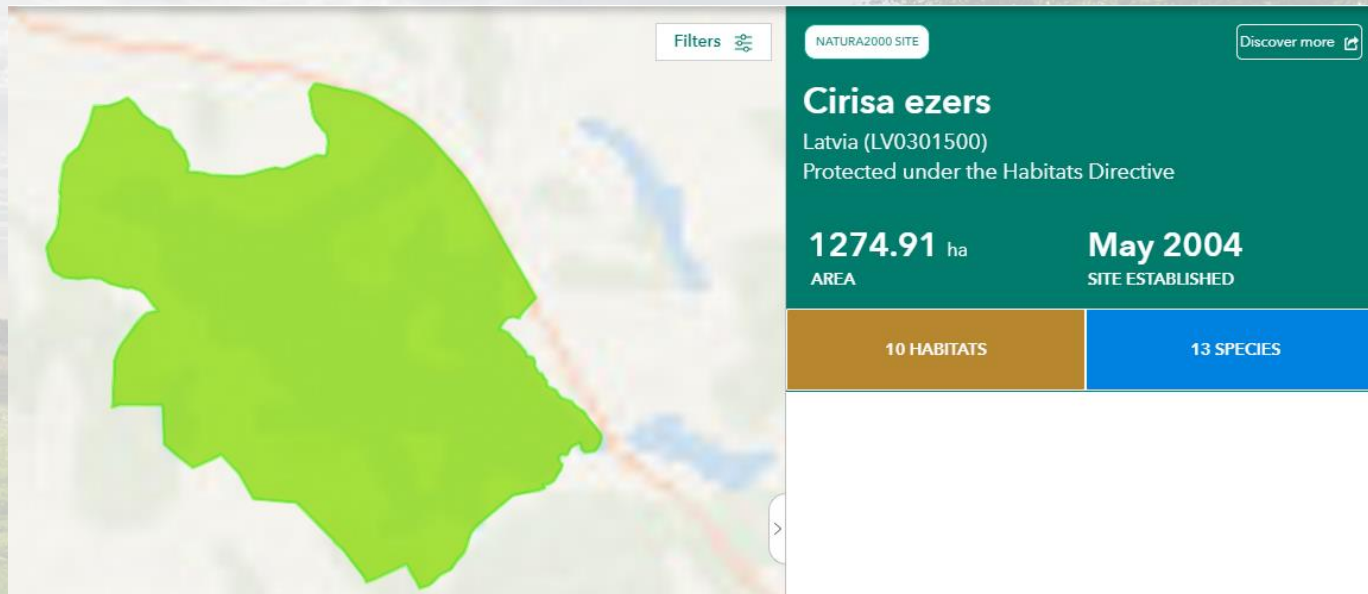
Kopš **1999. gada** – dabas
parks, salas – dabas liegums

Kopš **2004. gada** – dabas
parks ar zonējumu, salas –
dabas lieguma zonā, pārējais
– dabas parka zonā

AIZSARDZĪBAS VĒSTURE

2004. gadā dabas parks «Cirīša ezers» iekļauts *Natura 2000* teritoriju sarakstā

<https://natura2000.eea.europa.eu/>

AIZSARDZĪBAS MĒRĶIS

Natura 2000 teritorijas izveidošanas mērķis:

10 ES nozīmes biotopu (2 ūdeņu, 2 zālāju, 1 purvu, 5 mežu biotopi),

14 ES nozīmes sugu (1 abinieku, 5 putnu, 2 zivju, 2 augu, 1 bezmugurkaulnieku, 2 zīdītāju, 1 sūnu suga) aizsardzība.

Mērķis individuālajos noteikumos:

saglabāt teritorijas bioloģisko daudzveidību, kā arī ainavisko, kultūrvēsturisko un atpūtas vērtību.

AIZSARDZĪBAS REŽĪMS

Spēkā Ministru kabineta 2004. gada 24. februāra noteikumi Nr. 94 «**Dabas parka “Cirīšu ezers” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi**»

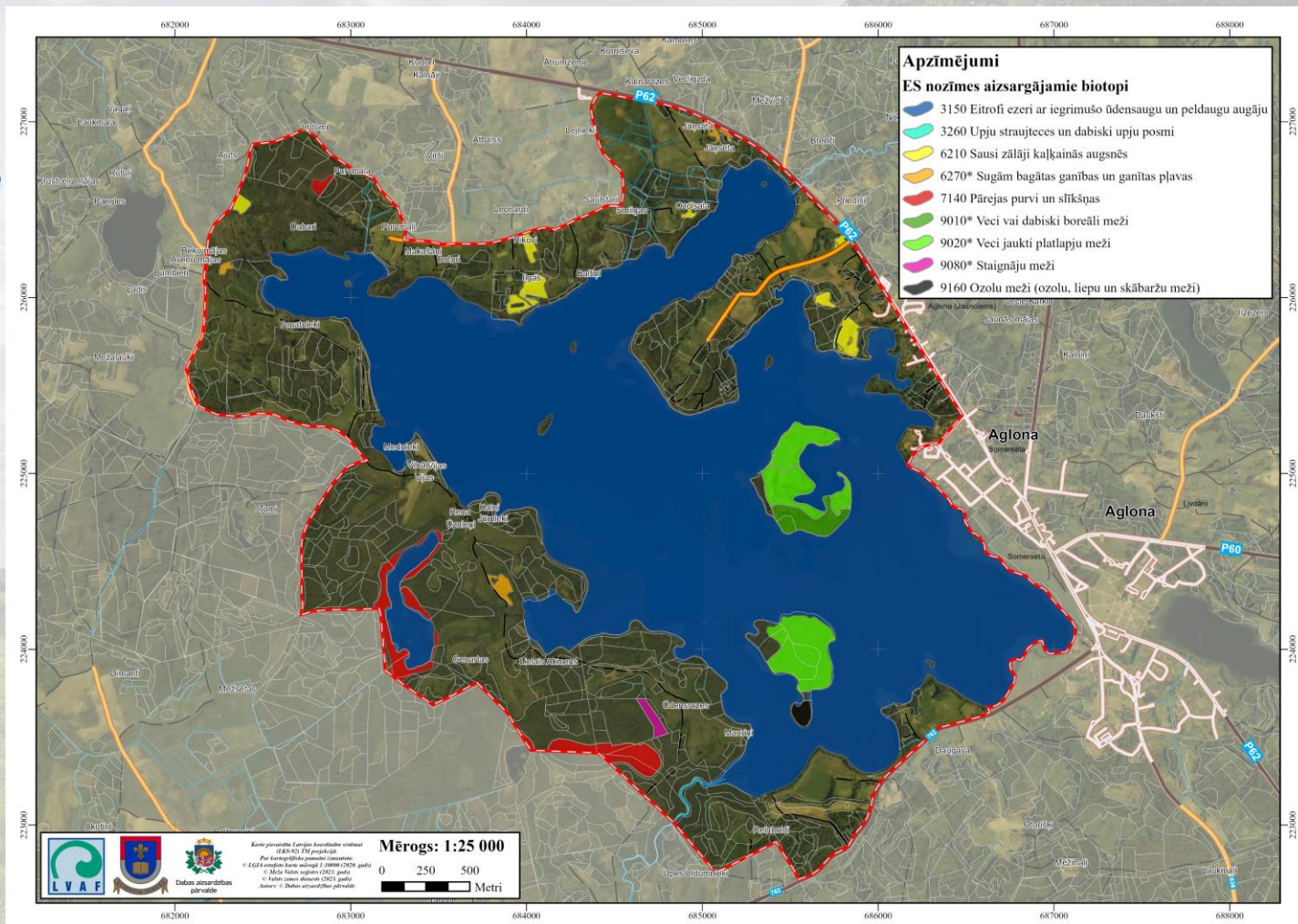
Funkcionālais zonējums: dabas lieguma (salas) un dabas parka zonas.

Katrā no zonām ir spēkā MK 2010. gada 16. marta noteikumi Nr. 264 «Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju **vispārējie** aizsardzības un izmantošanas noteikumi» + dažas specifiskas prasības:

dabas lieguma zonā aizliegts organizēt tūristu apmetnes, kurās tūristi uzturas ilgāk par trim diennaktīm, aizliegts apmeklēt Cirīšu ezera salas grupās, kurās ir vairāk par 30 cilvēkiem;

dabas parka zonā aizliegts braukt ar ūdens motocikliem Cirīšu un Ruskuļu ezerā, atļauts lietot motorlaivas atbilstoši pašvaldības saistošajiem noteikumiem, kas saskaņoti ar Dabas aizsardzības pārvaldi.

EIROPAS SAVIENĪBAS NOZĪMES BIOTOPI

ES NOZĪMES BIOTOPĪ

3150 Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju

3260 Upju straujtecēs un dabiski upju posmi

6210 Sausi zālāji kaļķainās augsnēs

6270* Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas

7140 Pārejas purvi un slīkšņas

9010* Veci vai dabiski boreāli meži,

9020* Veci jaukti platlapju meži,

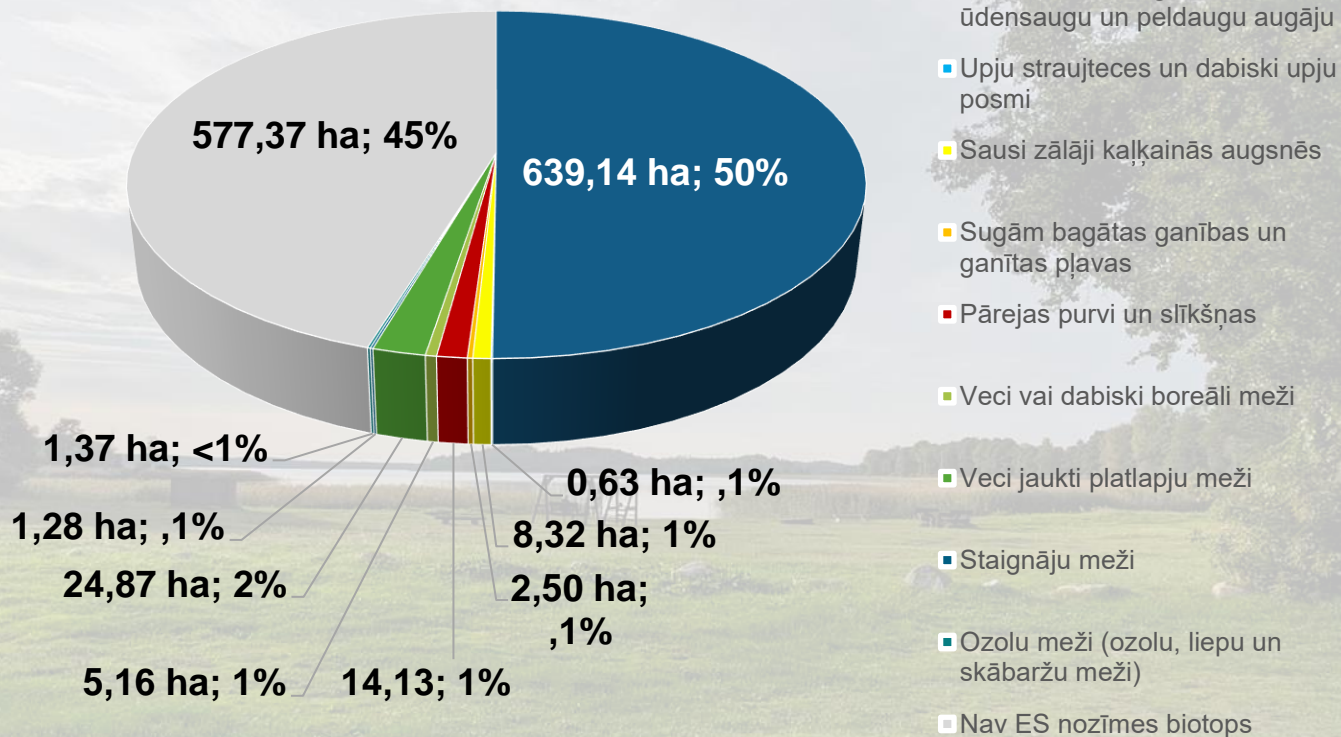
9050 Lakstaugiem bagāti egļu meži,

9080* Staignāju meži,

9160 Ozolu meži (ozolu, liepu un skābaržu meži)

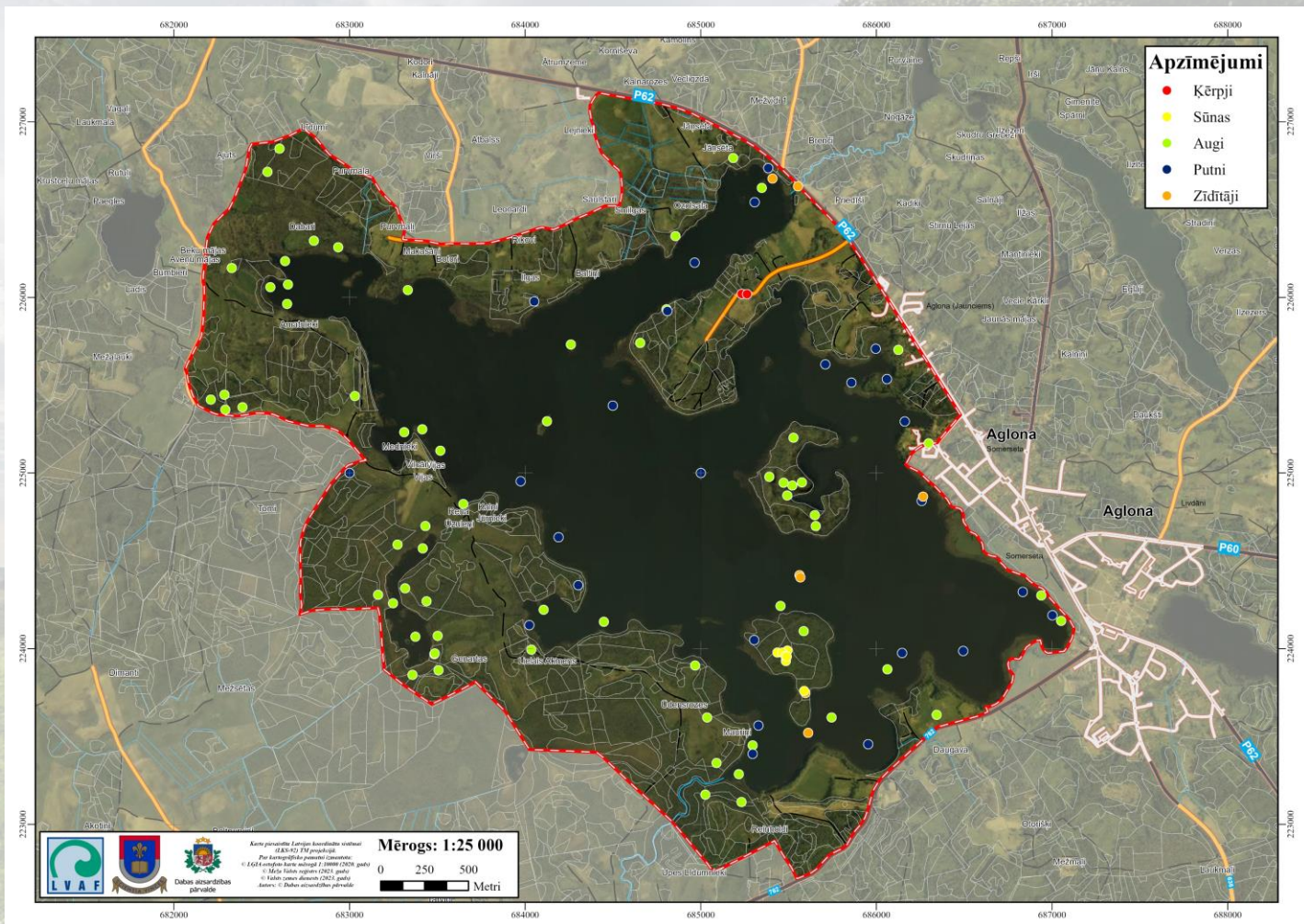

EIROPAS SAVIENĪBAS NOZĪMES BIOTOPI

ZINĀMĀS SUGU ATRADNES

EIROPAS SAVIENĪBAS NOZĪMES SUGAS

Spilvainais ancītis
Lēzela lipare
Vālīšu staipeknis

Zaļā divzobe

Spilgtā purvuspāre

Liels tritons

Akmeņgrauzis

Spilgtā purvuspāre.
<https://biodiversity.europa.eu/sites/natura2000/LV0301500>

Eirāzijas ūdrs
Dīķu naktssikspārnis u.c.
sikspārņu sugas

Baltais stārķis

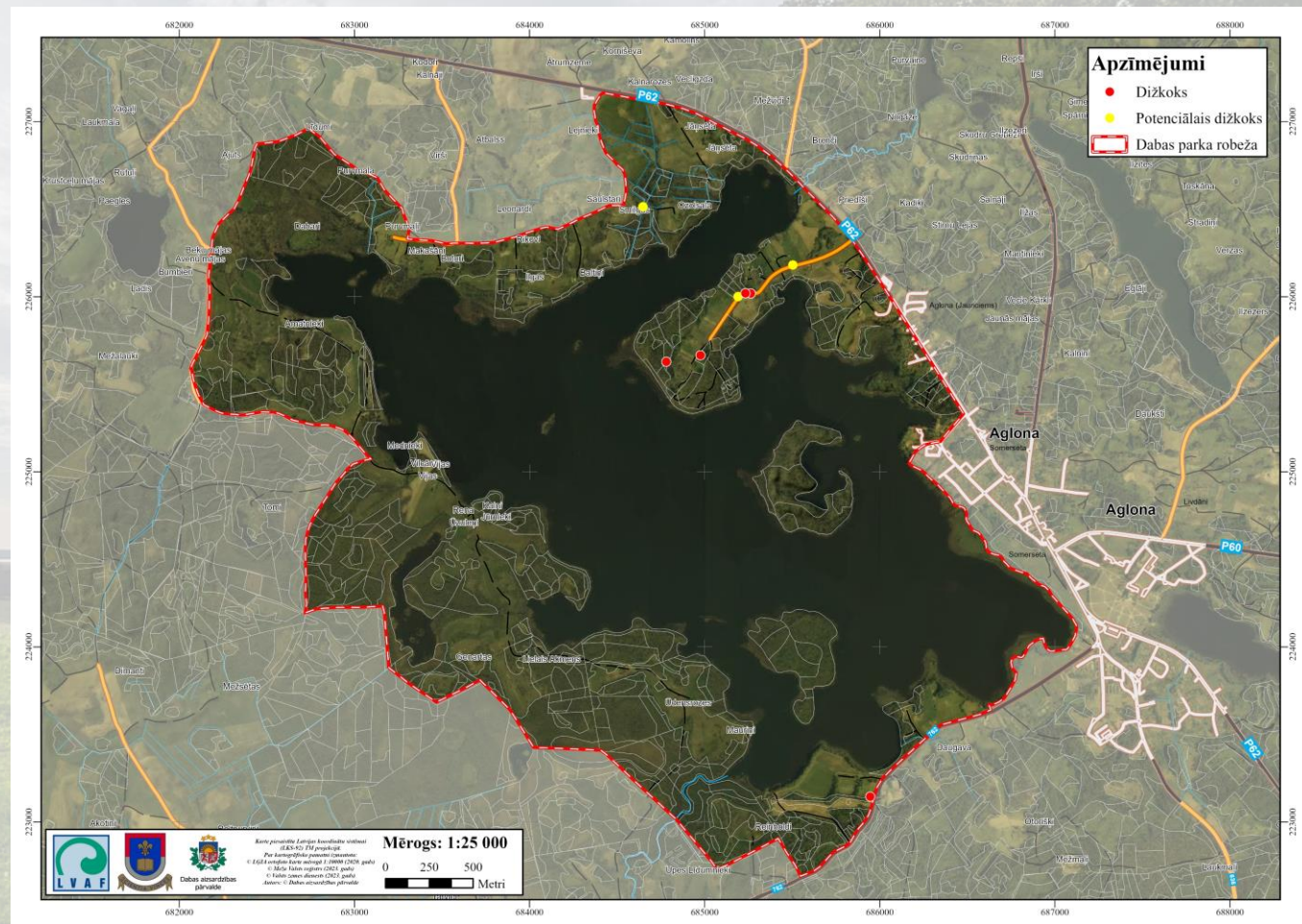
Grieze

Melnā dzilna

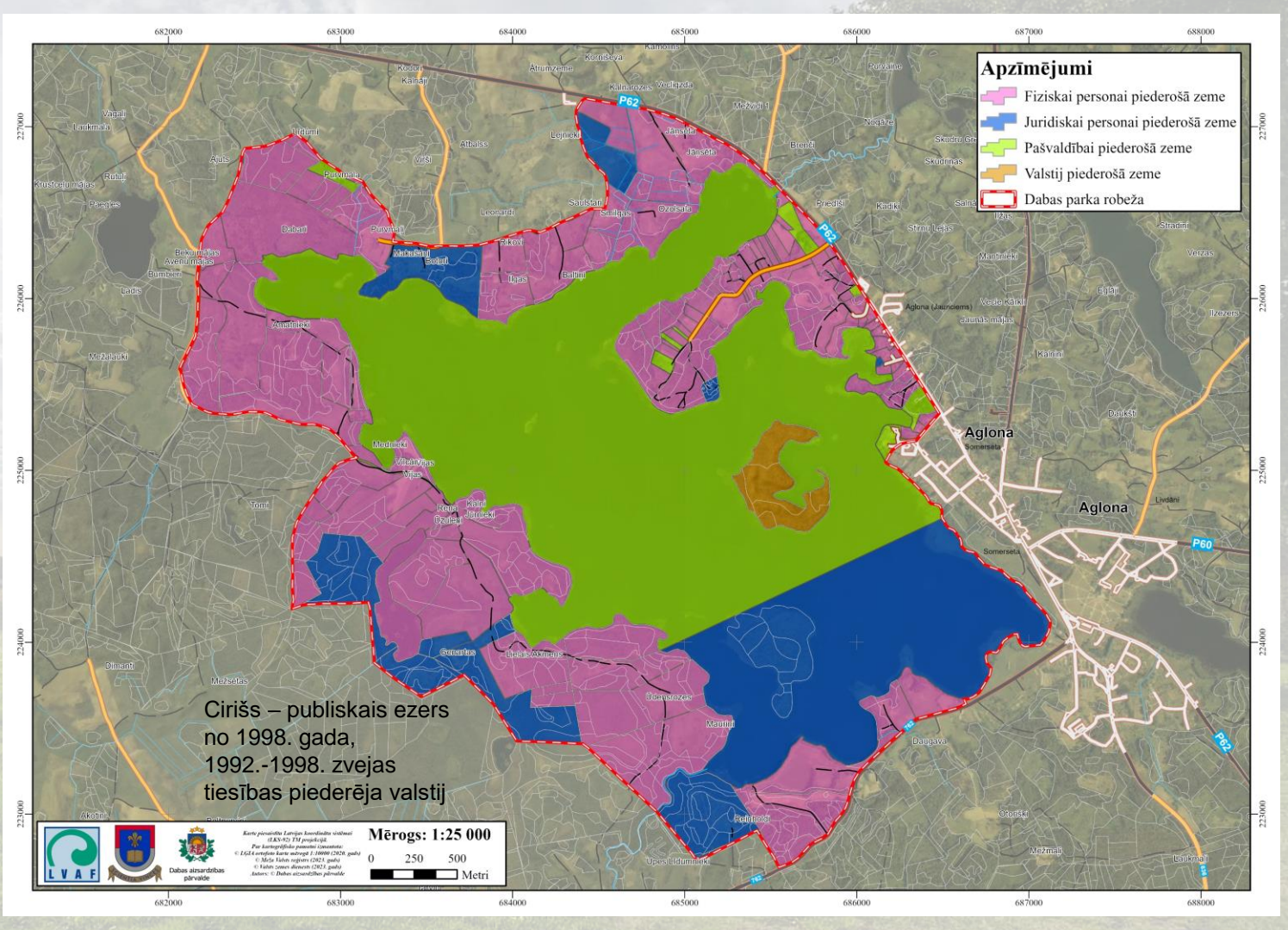
Brūnā čakste

Zivju ērglis u.c.

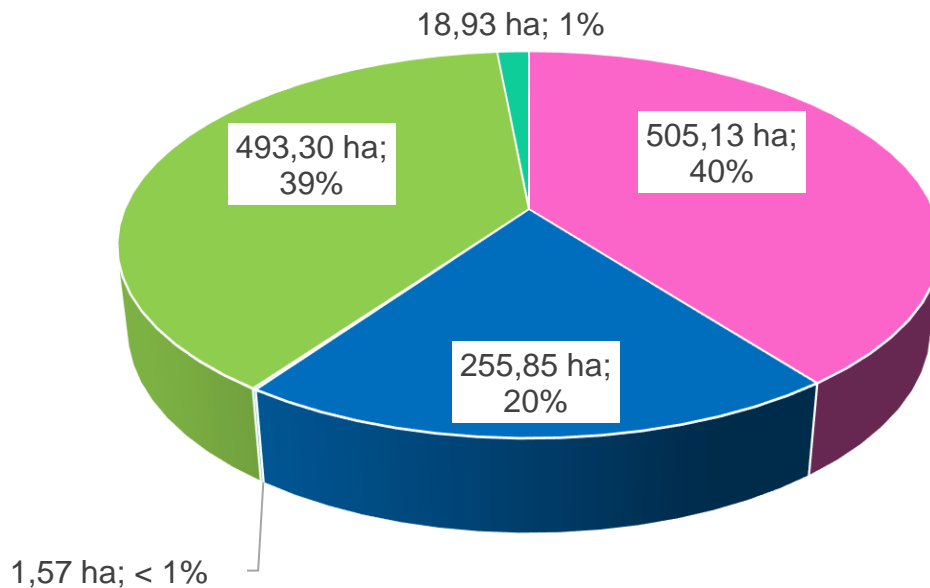
DIŽKOKI

ZEMES ĪPAŠUMA FORMAS

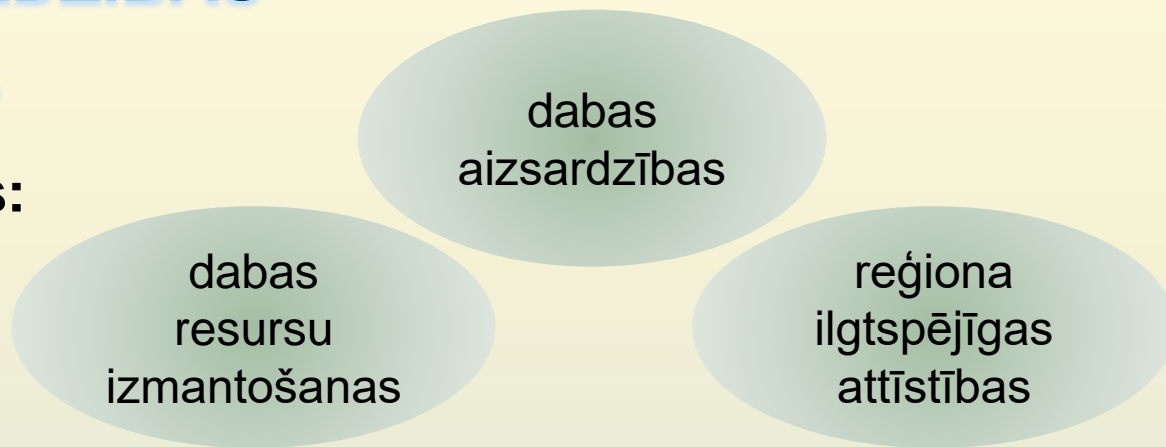
ZEMES ĪPAŠUMA FORMAS

- Fiziskai personai piederošā zeme
- Juridiskai personai piederošā zeme
- Nav statusa
- Pašvaldībai piederošā zeme
- Valstij piederošā zeme

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA MĒRĶIS

Saskaņot intereses:

nodrošināt teritorijas dabas vērtību saglabāšanu,

labvēlīgu aizsardzības statusu tām īpaši aizsargājamām sugām un īpaši aizsargājamiem biotopiem, kuru aizsardzības nolūkā šī teritorija ir izveidota (no likuma «Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām» 18.panta).

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA SATURS

Dabas aizsardzības plānā ietver:

- **zinātnisko informāciju** par aizsargājamo teritoriju,
- pamatojumu funkcionālajam zonējumam, ja tāds nepieciešams,
- nosaka vienotus visas teritorijas **apsaimniekošanas pasākumus**, lai sasniegtu tās aizsardzības mērķus (no likuma «Par ĪADT» 18.panta).

MK 2007. gada 9. oktobra noteikumi Nr. 686 «**Noteikumi par īpaši aizsargājamās dabas teritorijas dabas aizsardzības plāna saturu un izstrādes kārtību**».

DABAS PARKA «CIRĪŠA EZERS» DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNS

Iepriekšējais plāns
2003.-2008. gadam,
pagarināts līdz **2013. gadam**

Jaunais plāns tiks izstrādāts
12 gadu periodam,
2025.-2037. gadam

Dabas parks "Cirīšu ezers"	
Dabas aizsardzības plāns	
1 lpp. no 62	
IEVADS4	
KOPSAVLUKUMS..... 4	
1	DAĻA – TERITORIJAS RAKSTUROJUMS..... 6
Vispārīgas ziņas 6	
1.1	DABAS APSTĀKĻU RAKSTUROJUMS 7
1.1.1	Klimats 7
1.1.2	Ģeoloģija 7
1.1.3	Augsnes 7
1.1.4	Hidroloģija un hidrobioloģija..... 8
1.1.4.1	Hidroloģija..... 8
1.1.4.2	Hidrobioloģija..... 9
1.1.4.3	Ezera attīrības tendences 10
1.1.5	Biotopi un veģetācija 11
1.1.6	Flora 15
1.1.7	Fauna 20
1.2	AIZSARDZĪBAS RAKSTUROJUMS 23
1.3	SOCIĀLEKONOMISKAIS RAKSTUROJUMS..... 24
1.3.1	Vēsturiskais un pašreizējais zemes lietojums. Saimnieciskā darbība dabas parkā un tām pieguļošajās teritorijās 24
1.3.2	Iedzīvotāji un to nodarbinātība 27
1.3.3	Infrastruktūra 28
1.3.4	Tūrisms un teritorijas apmeklējums 29
1.3.4.1	Dabas un kultūras pieminekļi teritorijā 29
1.3.4.2	Tūrisma un atpūtas iespējas teritorijā 30
1.4	KULTŪRVĒSTURISKĀ MŪŽĪBE 31
1.5	INSTITUCIONĀLIE ASPEKTI 32
1.5.1	Teritorijas pārvalde un tās apsaimniekošana 32
1.5.2	Teritorijas dabas aizsardzības vēsture 32
1.5.3	Teritorijai saistītie normatīvie dokumenti 33
2	DAĻA – TERITORIJU IETEKMĒJOŠIE FAKTORI UN PROBLĒMAS 36
2.1	TIEŠIE IETEKMĒJOŠIE FAKTORI UN PROBLĒMAS 36
2.2	NETIEŠIE IETEKMĒJOŠIE FAKTORI UN PROBLĒMAS 37
3	DAĻA – TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANAS MĒRĒJI 39
3.1	TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANAS ILGTERMINA MĒRĒJS 39
3.2	TERITORIJAS APSAIMNIEKOŠANAS MĒRĒJI PLĀNOTAJAM PERIODAM 39
4	DAĻA – APSAIMNIEKOŠANAS PASĀKUMI UN NOTEIKUMI 40

PLĀNA IZSTRĀDES POSMI (ORIENTĒJOŠI):

2023. gada rudens - plāna izstrādes uzsākšana, sabiedrības informēšana, viedokļu noskaidrošana

2023./2024. gada ziema – pirmā konsultatīvās grupas sanāksme

2024. gada pavasaris un **vasara** – izpēte dabā

2024./2025. gada rudens / ziema – ekspertu atzinumu sagatavošana, apkopošana, apsaimniekošanas pasākumu plānošana

2025. gada pavasaris - plāna sabiedriskā apspriešana,

2025. gada pavasaris – pašvaldības atzinuma saņemšana, plāna iesniegšana Dabas aizsardzības pārvaldē

2025. gads – plāna apstiprināšana.

PLĀNA IZSTRĀDĒ IESAISTĪTIE SPECIĀLISTI

Dana Krasnopoļska

Mežu biotopu, purvu biotopu, tekošu saldūdeņu biotopu un zālāju biotopu eksperte

Pēteris Evarts-Bunders

Stāvošu saldūdeņu biotopu un vaskulāro augu sugu, mežu un purvu biotopu eksperte

Maksims Balalaikins

Bezmugurkaulnieku sugu eksperts

Gaidis Grandāns

Putnu sugu eksperts

Karīna Dukule-Jakušenoka

Zīdītāju eksperte

Anna Mežaka

Sūnu eksperte

Matīss Žagars

Zivju eksperts

Viesturs Vintulis

Sikspārņu eksperts

Kristīne Vilciņa

Plāna izstrādes vadītāja

Laura Taube

Plāna izstrādes vadītājas asistente

Māris Nitcis

ĢIS speciālists, kartogrāfs

Inga Grīnfelde

Hidroloģijas eksperte

PLĀNA IZSTRĀDES PROCEDŪRA

Informatīvā sanāksme 2023. gada 13. novembrī plkst. 18.00

Konsultatīvās grupas izveidošana
(līdz 13. decembrim)

Vismaz 3 konsultatīvās grupas sanāksmes

Sabiedriskās apspriešanas sanāksme

(orientējoši 03.2025.)

Pašvaldības atzinums (orientējoši 04.2025.)

Pēdējā konsultatīvās grupas sanāksme (orientējoši 05.2025.),
plāna iesniegšana Dabas aizsardzības pārvaldē apstiprināšanai
ministrijā (orientējoši 05.2025.).

DA aizsardzības plāna dabas parkam
«Vecumu meži» uzraudzības grupas
sanāksme Viļakā. Autores foto.

DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNA IZSTRĀDES UZDEVUMI

Izvērtēt sugu un biotopu aizsardzības stāvokli, negatīvās ietekmes, **plānot sugu un biotopu aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumus.**

Izvērtēt esošo tūrisma infrastruktūru, labiekārtojumu, plānot apmeklētāju infrastruktūru.

Izvērtēt ekosistēmu pakalpojumus

Aktualizēt informāciju *Natura 2000* datubāzei.

Sagatavot ģeodatubāzi pievienošanai OZOLAM.

INFORMĀCIJAS AVOTI

Iepriekšējais dabas aizsardzības plāns

Dabas skaitīšanas dati par **biotopiem**.

Informācija par **sugām** OZOLĀ un www.dabasdati.lv, vides monitoringa dati u.c.

Sugu un biotopu **pētījumi 2024. gada sezonā**.

Teritorijā esošās infrastruktūras u.c. apsekojumi, vides monitoringa dati, dažādu laiku kartes, plāni u.c. informācija.

Vietējo iedzīvotāju, zemes īpašnieku un apsaimniekotāju sniegtā informācija un viedokļi.

ĪPAŠA UZMANĪBA

Saldūdens biotopu kvalitāte, ietekmējošie faktori

Atpūtas un tūrisma infrastruktūra, tās izvērtējums, ieteikumi dabai draudzīgas infrastruktūras veidošanai

Ainavas kvalitāte, dabas parka un Aglonas bazilikas atrašanās vienā ainavu telpā

Aicinām ikvienu interesentu izteikt viedokli
par turpmāko DP attīstības vīziju
sanāksmes laikā 13. novembrī
vai rakstiski līdz 20. novembrim!

Daugavpils Universitāte
Vienības iela 13, Rīga, LV-5401
du.lv, tālr. 26554868
www.du.lv

PALDIES PAR UZMANĪBU!

Dabas aizsardzības
pārvalde